

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. Катя Ефтимова Попова, дм

Вътрешен член на научно жури – Заповед № РД - 289/18.10.2023 г от
Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ по професионално направление 7.5. „Здравни грижи“ и допълнителна квалификация: магистър по „Управление на здравните грижи“, публикуван в ДВ, бр. 69/11.08.2023г. и на сайта на Университета на 11.08.2023г.

За участие в конкурса са подадени документите на един кандидат – гл.ас. Моника Русева Обрейкова, доз от Катедра „Здравни грижи“ на Факултета по Обществено здраве и здравни грижи при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас.

Кариерен профил на кандидата

Гл.ас. Моника Обрейкова завършва ПМИ „Д-р К. Везенков“ -Бургас, специалност „Медицинска сестра – общ профил“ през 1991г. През 1996 година се дипломира в БСУ като магистър по специалност „Социален работник“ и специализация „Социален мениджмънт“. През 2014 година завършва магистърска програма по специалност „Управление на здравните грижи“ във Медицински факултет на Тракийски университет- Стара Загора. През 2022 година защитава дисертационен труд на тема: *Съвременна визия за професионалната компетентност на медицинската сестра за работа с деца с увреждания* в професионално направление „Обществено здраве“ и научна специалност „Управление на здравните грижи“ в Тракийски университет- Стара Загора.

Професионалната кариера на гл.ас. М. Обрейкова, доз започва през 1991 г. в ОРБ Бургас (сега УМБАЛ- Бургас АД) като операционна сестра в Неврохирургична операционна зала, където работи в продължение на десет години. От 2002-2015г. работи като медицинска сестра в „Детско и училищно здравеопазване“ в СУ „Кирил и Методий“- Бургас. През учебната 2014-2015г. е хоноруван преподавател по клинична практика. От 2015 година е щатен преподавател, по-късно старши преподавател, а от

2022 г. главен асистент в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас.

Гл. ас. Моника Обрейкова участва активно в академичния живот на Университета като Главен тютор във ФОЗЗГ, член на Комисия по ЗЗБУТ; Член на Общо събрание; Член на Синдикалния съвет. Участва в комисии за акредитация и следакредитационен контрол, комисии за изготвяне на учебна документация, член на Държавни изпитни комисии за специалност „Медицинска сестра“.

Гл.ас. М. Обрейкова, доз е член на авторитетни научни и професионални организации- Българското научно дружество по обществено здраве и БАПЗГ.

Общо описание на представените материали за конкурса

Представените документи и материали за конкурса на гл. ас. Моника Обрейкова, доз са прецизни и съобразени с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р. България, Правилника за неговото приложение и Правилника на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“- Бургас, което дава възможност за обективна количествена и качествена оценка на цялостното академично развитие на кандидата. Приложен е необходимия доказателствен материал за публикационна дейност и цитирания на научни трудове.

Научноизследователска дейност

Обща характеристика на представените научни трудове

Гл.ас. М. Обрейкова, доз представя общо 30 научни труда:

ПУБЛИКАЦИОННА АКТИВНОСТ (самостоятелно или в съавторство)

НАУЧНИ ТРУДОВЕ	БРОЙ
Общо брой публикации	30
Публикации свързани с дисертацията	4
Монографии	
• самостоятелни	1
Публикации в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science)	1
Публикации и доклади, публикувани в нереферирани	23

списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	
Самостоятелни	8
Първи автор	9
Учебници и учебни помагала /самостоятелни/	1

Гл.ас. М. Обрейкова, доз представя за участие в конкурса за акад. длъжност „Доцент“ общо 26 научни труда, от които:

-монография на тема „Детско и училищно здравеопазване – визия и перспективи“;

-учебно помагало „Практически основи на сестрински грижи. Сестрински грижи при деца с увреждания. Методическо ръководство – I част“;

-24 публикации, като 1 е публикувана в съвременни български научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни н научна информация / **Web of Science**/. Публикациите в български и международни научни издания с научно рецензиране (по данни на НАЦИД) и Международни издания с **научно рецензиране** са: **8 самостоятелни; 9 – първи автор; – 7 в авторски екип. От тях 4 на английски език.**

Разработената от гл.ас. М. Обрейкова, доз *монография* „Детско и училищно здравеопазване – визия и перспективи“ е посветена на създаването, развитието, актуалното състояние и визията на училищното и детско здравеопазване в Република България. Авторът компетентно проучва, анализира и коментира законодателството, касаещо училищното и детското здравеопазване, водещата професионална дейност на медицинските специалисти за формиране и опазване на детското и юношеско здраве. Акцент е поставен и върху предизвикателствата пред здравните професионалисти работещи в „Детско и училищно здравеопазване“ в процесът на деинституционализация на деца с увреждания и със специални-образователни потребности. На базата на собствени проучвания, компетентно и коректно направени статистически и логически анализи на демографски показатели, авторът представя резултатите, разкриващи проблеми и дефицити, най-често срещаните

трудности при реализиране на професионалните дейности, удовлетвореността на медицинските сестри, обема на професионалните дейности, спецификата в провеждане на здравната профилактика, противоепидемичните дейности, планирането на здравното обучение и възпитание в детско и училищно здравеопазване. Като значим принос за оптимизиране на детското и училищно здравеопазване у нас са предложените промени в нормативната уредба за здравните кабинети в детските заведения и училища съобразно настоящото състояние на здравеопазването и обществените нагласи. Друг съществен принос в монографичния труд носи предложението авторски Теоретичен модел за организиране на промоция на здраве за деца и юноши от детските заведения.

В *методическото ръководство* „Практически основи на сестринските грижи при деца с увреждания”- I част са разработени теми по учебната дисциплина „Сестрински грижи за деца и възрастни с увреждания”. В ръководството са разгледани темите: „Исторически аспекти на грижите за деца увреждания”, „Медицински модел за грижа при деца с увреждания”, „Социален модел за грижа при деца с увреждания”, „Приемна и резидентна грижа – същност и специфика”, „Видове увреждания, специфика и сестрински грижи”, „Ролята на медицинската сестра в грижата за деца с увреждания”. Представен е последователен подход за анализ, оценка и грижи за деца с различни видове увреждания; за целите на обучението са включени както традиционни, личностно ориентирани методи, дискусии, въпроси, казуси така и задачи за самостоятелна работа. Учебното помагало е полезен и навременно разработен труд посветен на повишаване професионалната подготовка на студентите от специалност „Медицинска сестра“. Родителите и всички желаещи да повишат своята информираност за най-често срещаните увреждания при деца, нормативната уредба, устройството и принципа на организация на предоставяне, планиране и полагане на здравни грижи, устройството на работа на институциите, историческото развитие на този тип дейности могат да намерят синтезирана информация представена на достъпен език в учебното помагало.

Участие в научни форуми: Гл.ас. М. Обрейкова, доз представя документи за участие в 5 национални и 19 международни конференции-България, Турция, Чехия, Испания, Сърбия, Гърция, С. Македония.

Участвала е в Организационните комитети на 2 студентски научни сесии и Модератор в един национален форум на БНДОЗ през 2022г.

Гл.ас. М. Обрейкова, доз е научен консултант на 15 студенти с 10 научни доклада за участие в студентски научни конференции- 2 от които са оценени с призови места (I и III място) .

Цитиране на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература (публикационен имидж).

Цитиранията на трудовете на гл. ас. М. Обрейкова, доз представени за участие в конкурса са **23 бр.** (от които 1 в Scopus, 4 в Web of science и 7 в монографии).

Прави впечатление високото ниво на цитирания в български и чуждестранни авторитетни издания, което потвърждава качеството на реализираната научна продукция на участника в конкурса. Представен е необходимия доказателствен материал.

Гл. ас. М. Обрейкова има участие в 3 национални образователни проекта:

- 2018г.-2023г. Проект BG05M2OP001-2.13-0001 ОП НОИР Европейски фонд на Европейския съюз „Студентски практики – фаза 2”;

- 2019г.-2021г. Оказване на интегрирани здравни грижи за стари хора и хора с увреждания в дома по ПРОЕКТ BG05M9OP0012.028-0001, финансиран от Европейски социален фонд – Община Бургас, Община Карнобат, Община Руен;

- 2016г.-2018г. Проект BG05M2OP001-2.002-0001 ОП НОИР Европейски фонд на Европейския съюз „Студентски практики – фаза 1”.

Гл.ас. Моника Обрейкова, доз е член на екипите на **5 изследователски проекта**, финансирани от Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ и **1 финансиран** от Медицински факултет на Тракийски университет - Стара Загора: „Промоция на здравето на възрастните хора чрез участие в спортно-развлекателни дейности“; „Интегрирани здравни грижи- предизвикателства, обучение на доброволци“; „Медико - и психосоциални проблеми на пациенти с онкологични заболявания и включването им в програма за медицинска рехабилитация, ерготерапия и психосоциална подкрепа“; „Превенция на рискови фактори на

остеопороза“; „Изследване на качеството на живот, свързано със здравето на хора с хронични заболявания“; „Формиране на умения у студентите от специалност „Медицинска сестра“ за превенция на затлъстяването в ранна училищна възраст“.

Гл. ас. М. Обрейкова е ръководител на образователен проект за СДО на медицински сестри от Община Бургас по Програма „Спешни състояния при деца и възрастни. Първа долекарска помощ“.

В научно-изследователската и научно-приложна дейност на гл. ас. М. Обрейкова, доз се очертава насоченост и професионален интерес в следните основните направления:

- Обществено здраве, промоция на здраве – здравно образование; здравна култура; първична профилактика, целяща минимизиране тежестта на заболяванията; рискове за нарушения в ранно детско развитие; разработване на модели за грижи, насърчаващи превенцията и промоцията на здравето при децата.

- Здравни грижи – качество и организация на здравните грижи в детското и училищно здравеопазване; интердисциплинарни подходи за комплексна дейност при деца с увреждания, управление на здравните грижи, фокусирани върху здравите хора.

- Качество на медицинското образование – формиране на професионална подготовка у студентите по здравни грижи; комуникационен процес в контекста на взаимоотношенията медицински специалист и пациент.

Приемам изцяло представените от кандидата научноприносни характеристики в научно-изследователската дейност.

Учебно-преподавателска дейност

Гл.ас. Моника Обрейкова, доз осъществява преподавателска дейност в катедрата „Здравни грижи“ по учебни дисциплини за специалност „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Лекарски асистент“ на ОКС „Бакалавър“

Участие в теоретичното обучение по :

1. Сестрински грижи за деца и възрастни с увреждания за специалност „Медицинска сестра“, ОКС „бакалавър“.

Провеждане на упражнения, семинари и клинично обучение по:

1. „Сестрински грижи при болни с хирургични заболявания I част за специалност „Медицинска сестра”, ОКС „бакалавър”.
2. „Сестрински грижи при болни с хирургични заболявания II част за специалност „Медицинска сестра”, ОКС „бакалавър”.
3. „Сестрински грижи за родилка и новородено“ за специалност „Медицинска сестра”, ОКС „бакалавър”.
4. Сестрински грижи за деца и възрастни с увреждания за специалност „Медицинска сестра”, ОКС „бакалавър”.
5. Грижи за болния и сестринска техника „Лекарски асистент”, ОКС „бакалавър”.
6. „Учебна/клинична/ практика и преддипломен стаж“ за специалност „Медицинска сестра” ОКС „бакалавър”.

Учебната аудиторна заетост на гл. ас. Моника Обрейкова, доз за последните пет години е следната:

- 2018/2019 учебна година – 701,1 часа
- 2019/2020 учебна година – 778,6 часа
- 2020/2021 учебна година – 783,6 часа
- 2021/2022 учебна година 707,5 часа
- 2022/2023 учебна година- 637,3 часа

Гл.ас. Моника Обрейкова, доз участва в актуализиране на 7 учебни програми по учебните дисциплини, по които осъществява преподаване.

Тя е лектор, автор и съавтор на следните *6 програми за следдипломно обучение:*

- „Обработка и грижи на рани при деца в детско и училищно здравеопазване. Видове превръзки. Превързочна техника.”- *съавтор*
- „Осигуряване на патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания”- *съавтор*
- „Продължаващо обучение за социални асистенти при осигуряване на патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания”- *съавтор*
- „Спешни състояния при деца и възрастни. Първа долекарска помощ”- *съавтор*
- „Отговорности на медицинските специалисти към употребата на лекарствени средства в начална, прогимназиална и гимназиална ученическа възраст”- *автор*

Заклучение

Научноизследователската и преподавателска дейност на гл. ас. Моника Обрейкова, доз показват задълбочените ѝ интереси, трайно и последователно желание за развитие в областта на общественото здраве и здравните грижи. Тя е уважаван и етичен колега, разпознаваем със своите постижения в професионалната общност.

Съгласно критериите за оценяване на кандидатите за заемане на академична длъжност „Доцент“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас, представените документи и доказателства за участие в конкурса, гл. ас. Моника Русева Обрейкова, доз напълно отговаря и значително надвишава минималните наукометрични показатели за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Сравнителен анализ на изискванията по група показатели за академичната длъжност „Доцент“

Група от показатели Съдържание	Изпълнение на изискванията от кандидата Гл. ас. М. Обрейкова	Минимални изисквания на
А Показател 1	50	50
Б Показател 2	0	0
В Показател 3	100	100
В Показател 4	0	0
Г Сума от показателите от 5 до 9	477,5	220
Д Сума от показате- лите от 10 до 12	200	60
Е Сума от показате- лите от 13 до края	65	20
	892,5	450

Гореизложеното ми дава основание да изразя положителната си оценка и убедено да препоръчам на Научното жури да присъди на гл. ас. Моника Русева Обрейкова, доз академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.5. „Здравни грижи“ за нуждите на ФОЗЗГ при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас.

15. 11. 2023г.

Рецензент:

Доц. Катя Попова дм